

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1931 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lantmäteriundervisningens ordnande jämte i ämnet väckta motioner.

I en till riksdagen den 13 mars 1931 avlåten, till utskottet överlämnad proposition, nr 183, har Kungl. Maj:t under återropande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

1) godkänna av departementschefen tillstyrkta huvudgrunder för en omorganisation av lantmäteriundervisningen samt

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga under tiden den 1 juli 1931—den 30 juni 1932 erforderliga åtgärder för tillsättande av professorer i juridik, kulturteknik och jorddelningslära vid lantmäteriundervisningen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för Kungl. Maj:ts proposition, hänvisas, i den mån redogörelse härför icke nedan lämnas, till berörda statsrådsprotokoll.

I detta sammanhang har utskottet tillika förehaft två i anledning av propositionen väckta, till utskottet överlämnade likalydande motioner, nämligen I: 249 av herr Forssell och II: 415 av herrar Wohlin och Thomson, vari hemställts, att riksdagen ville, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition, för sin del besluta att

Motioner.

1) för lantmäteriundervisningen skall nyinrättas en fackavdelning för mätningsteknik vid tekniska högskolan, anordnad enligt de huvudgrunder, som angivas i ett av tekniska högskolan den 30 januari 1931 avgivet såsom bilaga till motionerna fogat yttrande, med de modifikationer därav, som i motionerna föreslagits i anslutning till departementschefens förslag samt

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga under tiden den 1 juli 1931—den 30 juni 1932 erforderliga åtgärder för tillsättande av professorer i kulturteknik, geodesi och jorddelningslära vid tekniska högskolan.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de gjorda framställningarna, hänvisas till motionerna.

Den nuvarande lantmäteriundervisningens allmänna huvuddrag.

Den nuvarande anordningen för lantmäteriundervisning tillkom efter beslut vid 1910 års riksdag, som emellertid beviljade anslag för ändamålet endast å extra stat. Lantmäteriundervisningen står under överinseende av lantmäteristyrelsen. För inträde vid undervisningen fordras studentexamen på reallinjen och ett års praktisk elevtid hos lantmätare eller mättningsman i stad. Undervisningen är fördelad på två kurser, en tvåårig kurs för lantmäteriexamen och en ettårig kurs för kulturteknisk examen. Förutom dessa kurser kan, i den mån möjligheter och förutsättningar därtill föreligga, ytterligare utbildning meddelas genom handledning i vetenskapliga och praktiska arbeten. Vid kursen för lantmäteriexamen meddelas undervisning i matematik, geodesi, praktiskt lantmäteri, rättslära, fysisk geografi, läran om fornlämningar och naturskydd, tolkning av äldre handskrifter samt bokhålleri. Vid kursen för kulturteknisk examen undervisas i jordbrukslära med jordbruksekonomi och jordvärderingslära, skogslära, kulturteknik samt stadsplanlära. Undervisningen meddelas i enlighet med en av lantmäteristyrelsen på förslag av lärarrådet för varje läsår fastställd läsordning genom föreläsningar, övningar, som dels utföras å lärorummet eller i dess närhet och dels äro fältövningar, samt exkursioner och dylikt. Kurserna börja årligen den 1 september och sluta med maj månads utgång, vartill komma tre månaders fältövningar under en sommar. Undervisningen är avgiftsfri; dock har elev att dels, i den mån därtill anslagna medel ej äro tillräckliga, bestrida rese- och andra omkostnader under fältövningar och exkursioner, dels ock gottgöra utgifter för förbrukningsmateriel vid övningar och laborationer. Undervisningen meddelas av lärare och assistenter. Samtliga lärare ävensom assistenter och annan personal förordnas för ett år i sänder av lantmäteristyrelsen, som även utser en av lärarna till föreståndare för undervisningen. Lärarrådet utgöres av lärarna i matematik, geodesi, praktiskt lantmäteri, rättslära, jordbrukslära m. m., skogslära och kulturteknik. Den 20 juli 1923 fastställde Kungl. Maj:t nu gällande stadgar för undervisningen. Av nuvarande lärare i huvudämnen anställdes en 1907, en 1910, en 1912, en 1914, en 1917, en 1925 och en 1930. De sammanlagda kostnaderna för lantmäteriundervisningen beräknade lantmäteristyrelsen 1929 hava för läsåret 1928—1929 uppgått till 94,200 kronor, däri inberäknat dyrtidstillägg och lokalhyra. Kostnaderna torde för närvarande uppgå till ungefär samma belopp. Undervisningen är sedan 1912 förlagd till Östermalms läroverks gamla byggnad, där lokaler förhyras av Stockholms stad. På grund av beslut om husets rivning kommer undervisningen instundande sommar att flytta till tekniska högskolans byggnad vid Drottninggatan, där lokaler i flygeln utmed Rådmansgatan för närvarande iordningställas för ändamålet.

Såsom ovan angivits beviljade 1910 års riksdag anslag för lantmäteriundervisningen endast å extra stat, varför den nuvarande undervisningen närmast är att karaktärisera som ett provisorium. Fråga föreligger emellertid nu om lantmäteriundervisningens definitiva ordnande.

Den 14 december 1928 anbefallde Kungl. Maj:t lantmäteristyrelsen att efter verkställd utredning till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till ordnande av lantmäteriundervisningen. Föredragande departementschefen angav i huvudsak följande riktlinjer för utredningsarbetets bedrivande.

Frågan om lantmäteriundervisningens definitiva ordnande borde upptagas till övervägande för att bringas till slutlig lösning. Sålunda borde övervägas lämpligheten och behovet av upprättandet av en särskild institution för undervisningens bedrivande eller huruvida denna på tillfredsställande sätt kunde ordnas genom anlitande av redan förefintliga undervisningsanstalter på angränsande utbildningsområden eller vid sådana anstalter anställda lärarkrafter. I samband därmed borde en omprövning ske av själva undervisningsplanen med tillgodogörande av den under de gångna åren vunna erfarenheten. Önskligt syntes härvid emellertid vara, att icke någon mera betydande förlängning av studietiden skulle behöva vidtagas. Uppmärksamhet borde även ägnas spörsmålet, huruvida genom ett sammanförande av de nuvarande båda kurserna till en sammanhängande studietid möjlighet vunnas att bättre utnyttja densamma. Vidare uppkomme till bedömande den ställning, som lärarna, allt efter den ordning för undervisningen som kunde komma att väljas, borde intaga och i vilken utsträckning lärare med extra ordinarie anställning fortfarande behövde anlitas.

Sedan lantmäteristyrelsen med biträde av särskilt förordnade sakkunniga verkställt den sålunda anbefallda utredningen, har styrelsen den 27 augusti 1929 avlämnat *utredning och förslag rörande lantmäteriundervisningens ordnande* (statens offentliga utredningar 1929:20). I betänkandet uttalas och föreslås bland annat följande.

*Lantmäteristyre-
lsens för-
slag.*

För lantmäteriet tarvades, med hänsyn till verksamhetens egenart och omfattning, en särskild för ändamålet avpassad utbildning. Då möjlighet icke förefunnos att ordna lantmäteriundervisningen på tillfredsställande sätt genom anlitande av redan förefintliga undervisningsanstalter, borde undervisningen ordnas som en särskild institution, en lantmäterihögskola. Antalet studerande i varje årsklass beräknades normalt till 18 å 20. Undervisningen skulle, efter ett halvt års praktisk elevtid, omfatta sju terminer, vartill komme fältövningar under tre somrar. Antalet ordinarie lärartjänster föresloges till sju, därav fyra professurer och tre lektorat. Kostnaderna för lantmäteriundervisningens ordnande enligt förslaget beräknades till 140,932 kronor för år jämte kostnader för dyrtidstillägg. Lokalfrågan skulle ordnas genom nybyggnad.

I fråga om byggnadskostnaderna torde böra erinras därom, att enligt av *byggnadsstyrelsen* sedermera uppgjorda beräkningar uppgå kostnaderna för en sådan byggnad, som lantmäteristyrelsen föreslagit, till 675,000 kronor samt kostnaderna för en självständig lantmäterihögskola, inbyggd i södra flygeln av tekniska högskolans gamla byggnad vid Drottninggatan, till 525,000 kronor.

Över lantmäteristyrelsens förslag avgåvos yttranden av ett flertal myndigheter och sammanslutningar. I vissa av yttrandena ifrågasattes, huruvida särskild högskola krävdes för lantmäteriundervisningen. Sålunda uttalade styrelsen för tekniska högskolan, bland annat, att ytterligare

utredning vore erforderlig särskilt beträffande frågan, om lantmäteriundervisningen helt eller delvis kunde anknytas till undervisningen vid högskolan.

1930 års utredningsmännens förslag.

I anledning av de i yttrandena sålunda framförda erinringarna tillkallade chefen för jordbruksdepartementet den 3 oktober 1930 jämlikt Kungl. Maj:ts samma dag givna bemyndigande särskilda utredningsmän att inom departementet upprätta ett alternativt förslag, huru samma undervisning, som den av lantmäteristyrelsen föreslagna skulle ordnas, därest undervisningen ifråga tänktes förlagd till tekniska högskolan.

Efter slutfört uppdrag avlämnade sagda *utredningsmän* med skrivelse den 1 december 1930 den anbefallda utredningen, vilken alltså omfattar ett utarbetat förslag till lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan. Utredningsmännen hava därvid framhållit, att de med hänsyn till omfattningen av det åt dem lämnade uppdraget icke haft att bedöma frågan om lämpligheten av lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan i och för sig. I skrivelsen uttalas och föreslås i huvudsak följande.

Därest utbildningen av lantmätare förlades till tekniska högskolan, torde det ligga i sakens natur, att för meddelande av nämnda undervisning borde bildas en ny fackavdelning. Undervisningen skulle, fränsett praktisk elevtid — till vilken fråga utredningsmännen icke fattat ståndpunkt — omfatta 4 år jämte fältövningar under tre somrar. Den sista termen av studietiden skulle användas till utförande av s. k. examensarbete. Såsom ordinarie lärare skulle allenast anställas två professorer; undervisningen skulle i övrigt meddelas av speciallärare, anställda för viss tid och assistenter. Kostnaderna för undervisningens ordnande enligt förslaget beräknades till 116,296 kronor för år jämte kostnader för dyrtidstillägg.

Tekniska högskolans förslag.

Över utredningsmännens förslag avgåvos yttranden av ett antal myndigheter och sammanslutningar. Bland dessa yttranden märkes särskilt det, som avgivits av *styrelsen för tekniska högskolan* och som grundar sig på en skrivelse i ämnet av den 30 januari 1931 från *tekniska högskolans lärarkollegium*. Nämnda yttrande innefattar ett helt nytt förslag till frågans lösande och innefattar i korthet följande.

Utbildningen av lantmätare borde förläggas till tekniska högskolan och där sammanföras med utbildningen av mätningssingenjörer med kommunalteknisk skolning till en gemensam studiegrupp. Vid tekniska högskolan borde bildas en ny fackavdelning för mätningsteknik, speciellt avsedd för lantmäteriundervisningen. Utbildningen av mätningssingenjörer kunde förläggas som en särskild studieriktning inom den nya fackavdelningen eller inom fackavdelning V eller inom båda. Förberedande praktisk elevutbildning borde icke erfordras. Studietiden borde vara den av såväl lantmäteristyrelsen som av de särskilda utredningsmännen föreslagna eller 7 terminer. För erhållande av diplom borde därtill fogas en 8:de termin, ägnad åt ett självständigt examensarbete. Intet hinder torde emellertid möta, att lantmäteristyrelsen för kompetens såsom lant-

mätare icke fordrade examensarbete och avgångsdiplom. Såsom ordinarie lärare skulle anställas fyra professorer; undervisningen i övrigt skulle ombesörjas av speciallärare och assistenter. De årliga kostnaderna beräknades till 115,596 kronor jämte kostnader för dyrtidstillägg. Byggnadskostnaderna skulle kunna begränsas till cirka 240,000 kronor. Om lantmäteriundervisningen ordnades oberoende av tekniska högskolan, kunde man icke undgå att införa en studieriktning för kommunalteknik inom fackavdelning V, vilket skulle draga en årlig kostnad av minst 19,600 kronor fränsett dyrtidstillägg.

I detta sammanhang torde böra erinras därom, att frågan om lantmäteriundervisningens ordnande var föremål för uppmärksamhet vid 1930 års riksdag. Såväl föredragande departementschefen (IX H. T. 1930, punkt 133) som jordbruksutskottet (utlåtande nr 2, 1930, punkt 51), vilket i anledning av väckta motioner uppehöll sig vid frågan, uttalade önskvärdheten av lantmäteriundervisningens ordnande på ett fastare och rationellare sätt. Vid det förhållande, att, enligt vad utskottet inhämtat, förslag från Kungl. Maj:t till undervisningens slutliga ordnande med säkerhet vore att förvänta till 1931 års riksdag, fann utskottet ej erforderligt göra hänvändelse härom till Kungl. Maj:t. Riksdagen godkände utskottets utlåtande.

Kungl. Maj:ts förevarande proposition ansluter sig i allt väsentligt till lantmäteristyrelsens förslag. Undervisningen föreslås sålunda fortfarande skola förläggas till en fristående anstalt, benämnd lantmäteriundervisningen, och stå under lantmäteristyrelsens överinseende. Emellertid avses därmed icke att avskära möjligheterna av undervisningens framtida förläggande till tekniska högskolan, varför inga andra lärarbefattningar uppförts såsom ordinarie än sådana, som bliva erforderliga jämväl vid ett eventuellt framtida förläggande av lantmäteriundervisningen till tekniska högskolan. Efter en förberedande praktisk elevtid av ett halvt år skulle undervisningen omfatta sju terminer jämte fältövningar under tre somrar. Utförande av examensarbete skulle icke vara obligatoriskt. Undervisningen skulle handhavas av tre professorer (i juridik, kulturteknik och jorddelningslära) jämte för viss tid anställda speciallärare och assistenter. För undervisningen i geodesi skulle därjämte till en början inrättas en personlig professur för läraren i detta ämne vid den nuvarande lantmäteriundervisningen. De årliga kostnaderna beräknas till 141,272 kronor jämte kostnader för dyrtidstillägg. Beträffande lokalfrågan framhålles, att den för närvarande icke kan anses aktuell, enär de lokaler, som för närvarande för lantmäteriundervisningen iordningställas i tekniska högskolans gamla lokaler vid Drottninggatan, beräknas förslå även för den omorganiserade undervisningen.

*Inneböörden
av Kungl.
Maj:ts
förslag.*

Till stöd för förslaget har departementschefen anfört, bland annat, följande. *Departements-
chefen.*

»Beträffande frågan om lantmäteriundervisningens anordnande har under utredningens gång övervägts, huruvida undervisningen borde förläggas till en fristående läroanstalt eller inordnas under någon befintlig högskola. I sistnämnda fallet hava verkställda undersökningar givit vid handen, att lantmäteriundervisningen icke lämpligen kan samordnas med den högre skogsundervisningen eller den högre lantbruksundervisningen. Däremot kan allvarligen övervägas att förlägga lantmäteriundervisningen till tekniska högskolan. Såsom av det förestående framgår föreligga nu i huvudsak tre förslag till lantmäteriundervisningens ordnande, nämligen

lantmäteristyrelsens förslag om upprättande av en särskild lantmäterihögskola med en studietid av 7 terminer efter ett halvt års förutgången praktisk elevtid;

det av utredningsmännen utarbetade alternativet om lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan, utan att ändring i högskolans undervisning i övrigt vidtages, medförande en studietid av 4 år, oberoende av praktisk elevtid, vilken, om den skall förekomma, måste bli ett år, varigenom hela studietiden skulle bli 5 år; samt

det av tekniska högskolans lärarkollegium och styrelse framlagda förslag, vilket innefattar, att lantmäteriundervisningen överföres till tekniska högskolan samt där i viss utsträckning göres gemensam med utbildningen av mätningssingenjörer inom en nytillkommande fackavdelning för mätningsteknik med en studietid av 4 år, fränsett praktisk elevutbildning, eller, om kravet på examensarbete eftergives, en studietid av 7 terminer.

Vid övervägande av de olika förslagen, därvid valet närmast står mellan en fristående lantmäteriundervisning och ett inordnande av denna undervisning inom tekniska högskolan, kunna skäl anföras såväl för som emot vart och ett av dem. Såsom skäl för lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan kunna åberopas viss kostnadsbesparing, som därav synes bli en följd, samt önskemålet att, så långt möjligt är, sammanföra den högre undervisningen till större enheter och undvika upprättandet av smärre fristående läroanstalter. Mot tanken att anknyta lantmäteriundervisningen till tekniska högskolan talar det förhållandet, att lantmäteriet icke till övervägande grad kan sägas vara av teknisk karaktär, varför lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan skulle kunna tänkas medföra, att denna undervisning erhöles en för lantmätarnas praktiska verksamhet i viss mån främmande inriktning, varigenom utbildningens resultat och effektivitet kunde äventyras.

Efter övervägande av olika på frågan inverkan omständigheter har jag stannat för att föreslå, att lantmäteriundervisningen tillsvidare, liksom hittills, meddelas vid en självständig läroanstalt. Härigenom avser jag dock icke att avskära möjligheterna till lantmäteriundervisningens framtida inordnande i tekniska högskolan. Den nu förestående om-

organisationen av lantmäteriundervisningen, vars reformering icke längre kan uppskjutas, torde alltså böra företagas på så sätt, att möjligheten av undervisningens framtida förläggande till tekniska högskolan hålles öppen.

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag bör undervisningen omfatta en studietid av sju terminer, vartill komma fältövningar under tre somrar.

Enligt min mening torde det icke vara av nöden, att ändring nu företages i fråga om undervisningens benämning, utan torde densamma, såsom hittills, kunna benämnas lantmäteriundervisningen samt i organisatoriskt hänseende stå under lantmäteristyrelsens överinseende.

I enlighet med den sålunda angivna utgångspunkten torde vid den nyorganiserade lantmäteriundervisningen ej heller några andra lärarbefattningar böra uppföras såsom ordinarie än sådana, som bliva behövliga jämväl vid ett eventuellt framtida förläggande av lantmäteriundervisningen till tekniska högskolan.»

Motionerna innefatta hemställan om avslag å Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt yrkande, att lantmäteriundervisningen måtte organiseras i huvudsaklig överensstämmelse med tekniska högskolans förslag, vars grundlinjer i det föregående refererats. I sistnämnda förslag hava emellertid ifrågasatts vissa modifikation, varav den viktigaste är att professuren i juridik föreslås utbytt mot en eller flera lärare i ämnet.

Motionerna.

Såsom ovan erinrats har 1930 års riksdag understrukit angelägenheten av, att lantmäteriundervisningen ordnades på ett fastare och rationellare sätt. Genom den utredning, som i ärendet förebragts, har behovet av en omorganisation på detta område även till alla delar bekräftats. Utskottet anser sig likväl icke kunna följa det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget till frågans lösning, vilket närmast beror därpå, att förslaget synes utskottet innefatta en alltför vidlyftig anordning och dessutom ägnat att medföra betydande ekonomiska konsekvenser. Även om enligt Kungl. Maj:ts förslag möjlighet skulle hållas öppen för lantmäteriundervisningens framtida inordnande i tekniska högskolan, torde man kunna utgå ifrån, att om den av Kungl. Maj:t nu föreslagna undervisningen väl kommer till stånd, det torde komma att möta avsevärda svårigheter och motstånd att inlemma densamma i tekniska högskolan. Utskottet är emellertid av den uppfattningen, att det i och för sig måste anses lämpligare att de högre läroanstalterna, såvitt möjligt, sammanföras till större enheter för att man på sådant sätt må kunna undvika att för undervisningen på olika specialområden upprätta små fristående högskolor med ett mera begränsat antal elever. De skäl, som i ärendet anförts mot lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan, synas utskottet icke heller bärande. Farhågorna för att lantmäteriundervisningen, om den förlägges till tekniska högskolan, skulle erhålla en för lantmäteri-

Utskottet.

arbetet främmande inriktning, synas utskottet omotiverade. Inom den vida ram, som tekniska högskolan utgör, arbeta flera olika fackavdelningar och utbildas ingenjörer av de mest skilda slag, exempelvis gruvingenjörer och elektrotekniker, utan att detta hittills ifrågasatts kunna medföra några olägenheter av antytt slag. Ihågkommas bör även, att om lantmäteriutbildningen förlägges till tekniska högskolan, skulle för denna utbildning anställas särskilda lärare. Blott lantmäteriundervisningen erhåller nödiga lärarkrafter och lokaler samt erforderlig rörelsefrihet vid studieplanernas uppgörande torde några olägenheter av dess förläggande till tekniska högskolan icke behöva uppstå utan fastmera avsevärda fördelar vara att vinna. Vid en liten fackhögskola råka lärare och elever nämligen lätt in i en isolering, som kan verka hämmande å intresset för forskningsarbete, medan vid en större högskola den intima samvaron med personer, tillhörande andra yrkesgrupper, kan verka stimulerande i detta hänseende. I detta samband torde även böra uppmärksammas de otvivelaktiga fördelar i fråga om utbildningen av mätningssingenjörer, som skulle vinnas genom lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan.

Frågan om förberedande praktisk elevtid synes utskottet icke vara av den betydelse, att den i och för sig bör förhindra undervisningens anordnande på sätt, som eljest kan anses lämpligt och önskvärt. Spörsmålet, som likväl synes utskottet böra noga övervägas, torde emellertid kunna vinna en tillfredsställande lösning, vare sig undervisningen förlägges på det ena eller andra stället. Huvudsaken synes utskottet vara, att samma utbildningsmöjligheter erbjudas vid tekniska högskolan som vid en fristående lantmäteriundervisning.

I fråga om lämpligheten och behovet av examensarbete ställer sig utskottet tveksamt, men vill samtidigt framhålla, att även i detta avseende gäller, att frågan kan och bör lösas oberoende av undervisningens förläggning.

Redan av nu anförda skäl anser utskottet, att lantmäteriundervisningen lämpligen bör förläggas till tekniska högskolan. För att med säkerhet undgå den av departementschefen påpekade faran, att studierna erhålla en för lantmäteriet främmande inriktning, torde det icke böra ifrågakomma att inordna lantmäteriundervisningen under någon nu befintlig fackavdelning vid tekniska högskolan utan bör densamma förläggas till en nyinrättad fackavdelning för lantmäteri och mätningsteknik samt på sätt, som antydes i det av tekniska högskolans lärarkollegium framlagda förslaget, samordnas med utbildningen av mätningssingenjörer. Såsom ett ytterligare skäl till den nu föreslagna anordningen må framhållas, att därigenom skulle vinnas icke oväsentliga besparingar, såväl i de årliga utgifterna som framför allt i fråga om byggnadskostnaderna.

I fråga om formen för lärarnas anställning synes det utskottet böra

noga övervägas, i vad mån det kan anses nödigt att för de i lantmäteriundervisningen ingående ämnena inrätta lärarbefattningar i professors ställning. Särskilt har utskottet ställt sig mycket tveksamt med avseende å den föreslagna professuren i juridik.

Utskottet anser sålunda, att frågan om lantmäteriundervisningens ordnande bör lösas i huvudsaklig överensstämmelse med det i motionerna framförda förslaget. Då detta emellertid icke innefattar en detaljerad utredning samt vederbörande myndigheter ej heller varit i tillfälle att däröver avgiva yttrande, torde vid innevarande års riksdag beslut böra fattas allenast i principfrågan, d. v. s. rörande lantmäteriundervisningens förläggande till tekniska högskolan, men frågan i övrigt böra göras till föremål för förnyad utredning.

Utskottet, som sålunda icke heller anser sig kunna tillstyrka bifall till motionerna får under återopande av det anförda hemställa,

1) att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke må vinna riksdagens bifall;

2) att riksdagen må med anledning av motionerna I:249 och II:415 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om den närmare utredning rörande lantmäteriundervisningens anordnande vid tekniska högskolan, som kan påkallas med hänsyn till vad utskottet här ovan anför, samt om framläggande för 1932 års riksdag av förnyat förslag i ämnet;

3) att motionerna I:249 och II:415, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan anför och hemställt, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 maj 1931.

På utskottets vägnar:

G. SEDERHOLM.

10 Sammansatt stats- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 7.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm*, *Bergqvist*, *Olof Olsson*, *Nilsson* i Gränebo, *Tjällgren*, *Carl E. Eriksson*, *Pauli**, friherre *Lagerfelt** och *Thelin* samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Bonarp, *Danielsson**, *Hedlund*, *Wigforss**, *Björk* i Tryde, *Gustafson* i Vimmerby* och *Andersson* i Löbbo.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Danielsson* och *Gustafson* i Vimmerby, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts proposition.